

GREENPEACE

Warszawa, 25 kwietnia, 2016

Sz. P.

Krzysztof Jurgiel

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

ul. Wspólna 30

00-930 Warszawa

Dotyczy: listu otwartego KZRRIRB w sprawie uchylenia zakazu na stosowanie zapraw neonikotynoidowych

Szanowny Panie Ministrze!

Zwracamy się do Pana z apelem o ochronę polskich pszczół i nieudzielenie zgody na czasowe stosowanie zapraw neonikotynoidowych w uprawach rzepaku ozimego w Polsce w sezonie 2016/2017¹.

Darmowa praca pszczół miodnych oraz dziko żyjących, a także nakład sił i środków polskich pszczelarzy nadal czekają na uhonorowanie odpowiednie dla ich wkładu w produkcję rolną i wzrost zysków z plonów rolnych roślin zależnych od zapylania. Jednocześnie to właśnie pszczelarze ponoszą realne straty w wyniku spadków i podtruciu rodzin pszczelich.

W ciągu ostatnich lat w Polsce obserwuje się stały wzrost powierzchni upraw rzepaku, który stanowi jeden z głównych i najatrakcyjniejszych pożytków dla pszczół hodowlanych oraz dziko żyjących. Według danych GUS od 2000 roku nastąpiło podwojenie arealu tych upraw i obecnie wynosi on ponad 800 tysięcy hektarów. Dla producentów rzepaku obecność owadów zapylających jest niezwykle ważna, ponieważ odpowiednie zapylenie zapewnia większy plon lepszej jakości, co

¹ <http://www.kzprirb.pl/wp-content/uploads/2016/04/List-otwarty-KZPRiRB-do-Pana-Ministra-Krzysztofa-Jurgie-la.pdf>

potwierdza szereg polskich i zagranicznych badań naukowych. Zwyżka plonu w wysokości 30% dzięki dobremu zapyleńiu przekłada się na poważny zysk z darmowej pracy owadów zapylających (szacowany nawet na 15,5 mld zł)². Niestety, do największej ilości zatruc ostrych i chronicznych, dochodzi w Polsce właśnie podczas kwitnienia rzepaku. Opublikowany w zeszłym roku raport wykazał, że w pobranych próbkach pyłku rzepakowego znaleziono niebezpieczne dla pszczół stężenia neonikotynoidów. Mieszanki znalezionych pestycydów zawierały do 13 różnych związków, w tym 8 różnych insektycydów, włączając zakazane na terenie Unii Europejskiej na podstawie badań naukowych 3 neonikotynoidy: klotianidynę, imidaklopyrd i tiametoksam.³

Przypomnijmy, że w wyniku oceny ryzyka związanego z wykorzystaniem trzech substancji z grupy neonikotynoidów (klotianidyny, imidaklopyrdy i tiametoksamu), dokonanej przez Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA)⁴, w kwietniu 2013 r. UE ograniczyła na dwa lata niektóre sposoby ich zastosowania. Chodzi w szczególności o zaprawianie nasion, a także użycie doglebowe (granulat) oraz dolistne na roślinach i zbożach atrakcyjnych dla pszczół miodnych⁵.

Warto także pamiętać, że od stycznia 2014 roku obowiązują w Polsce (na podstawie Dyrektywy 2009/128/EC) metody Integrowanej Ochrony Roślin, co oznacza, że “decyzje o wykonaniu zabiegów ochrony roślin powinny być podejmowane w oparciu o monitoring występowania organizmów szkodliwych, z uwzględnieniem progów ekonomicznej szkodliwości”. Trudno uznać stosowanie zapraw nasiennych za działanie umożliwiającą zalecany monitoring, albowiem wykorzystuje się je ze znacznym wyprzedzeniem, niezależnie od rzeczywistego zagrożenia. Warto przy tym pamiętać, że pozostałości pestycydów z grupy neonikotynoidów mogą zalegać w glebie nawet przez okres kilku lat, przez co mogą trafiać także do roślin niecelowych, co naraża pszczoły na kontakt z nimi także poza sezonem aplikacji, nawet w przypadku pobierania pożytku z roślin dziko żyjących.

² <http://www.sumiagro.pl/download/murarka/2-pszczola-miodna-owadem-zapylajacym.pdf>

³ <http://www.greenpeace.org/poland/pl/press-centre/dokumenty-i-raporty/Badanie-obecnosci-pestycydow-w-kwiatostanach-rzepaku/>

⁴ <http://www.efsa.europa.eu/en/press/news/130116.htm>

⁵ http://ec.europa.eu/food/archive/animal/liveanimals/bees/neonicotinoids_en.htm

Warto podkreślić, że w zdecydowanej większości krajów członkowskich nie ma zgody na uchylenie zakazu stosowania neonicotynoidów. Zespół Roboczy ds. Pszczelarstwa przy Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi już w 2010 roku wnioskował o ochronę pszczół przed wymienionymi substancjami.

Należy także podkreślić z całą mocą, że problemy z uprawą rzepaku zostały wywołane suszą, były zresztą prognozowane już w 2015 roku.⁶

Zwracamy się z apelem o kontynuację działań poprzednich rządów, a tym samym nieudzielanie zgody na czasowe stosowanie zapraw neonicotynoidowych w uprawach rzepaku ozimego w Polsce w sezonie 2016/2017.

W imieniu:

1. Piotr Krawczyk – Wiceprezydent Polski Związek Pszczelarski
2. Piotr Mrówka – Prezes Stowarzyszenia Pszczelarzy Zawodowych
3. Piotr Skorupa – Prezes Stowarzyszenia Pszczelarzy Polskich "Polanka"

Z poważaniem

Robert Cyglicki

Dyrektor Fundacji Greenpeace Polska

⁶ <http://wiescirolnicze.pl/analizy-rynkowe/mniej-rzepaku-przez-susze/>